

ISTRAŽUJEMO SVOJU PRAKSU

Nedavno sam u vrtiću napravila blic-anketu. Zanimalo me razmišljanje svih djelatnika o tome koje osobine treba imati dobar odgajatelj?

Svoje mišljenje imale su i petogodišnje Anja, Tizi i Klara:

Teta treba biti dobra. Djeca je moraju slušati. Smije malo vikati kada se ne drže dogovora. Treba se držati dogovora. Ne smije lagati. Mora pričati lijepe priče, mora biti pametna i svašta znati.

Naše tete kuharice svaki dan vide svu djecu i sve odgajateljice: *Dobar odgajatelj mora biti primjer djeći: dobar, smiren, uvijek raspoložen bez obzira na situaciju u kojoj se našao.*

Naša ravnateljica smatra: *Najvažnija osobina i kvaliteta odgajatelja je da vidi DIJETE, da osjeća DIJETE, DA SLUŠA DIJETE, DA VOLI DIJETE! Sve drugo proizlazi iz toga.*

Razmišljanja odgajatelja mogu se sažeti u sljedeće kategorije:

- ⇒ voli djecu
- ⇒ pruža sigurnost
- ⇒ omogućuje učenje i istraživanje svakom djetetu
- ⇒ kreativan je
- ⇒ prilagodljiv
- ⇒ spreman učiti.

Naše je zvanje složeno i odgovorno, kao što je i odgojna praksa složena i suptilna. Holistički pristup djetetu postavlja pred odgajatelja još veće zahtjeve: postaje refleksivni istraživač svoje prakse. Moje istraživanje počelo je kad sam završila sedmodnevni inicijalni seminar programa *Korak po korak* 1997. godine.

Svako dijete je jedinstvena osoba s individualnim obrascem i vremenskim slijedom odrastanja, s vlastitom individualnom osobnošću, stilom učenja i obiteljskim podrijetlom. (Bredenkamp, 1996. str.10). Tako razmišljati i djelovati bio je izazov kojeg sam znatiželjno prihvatila.

Uz podršku stručnog tima izradila sam plan

Urediti sobu dnevnog boravka po centrima aktivnosti.

Stvarati poticajnu atmosferu za djecu i roditelje.

Planirati aktivnosti na temelju pažljivog promatranja, praćenja i procjenjivanja interesa djece i njihovih mogućnosti.

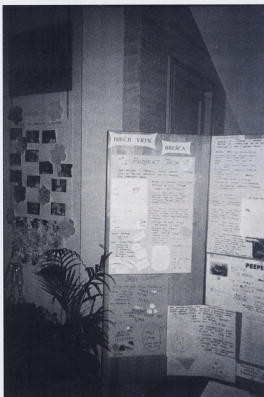
Dalje se educirati, raditi na sebi.

KAKO TO IZGLEDA U PRAKSI?

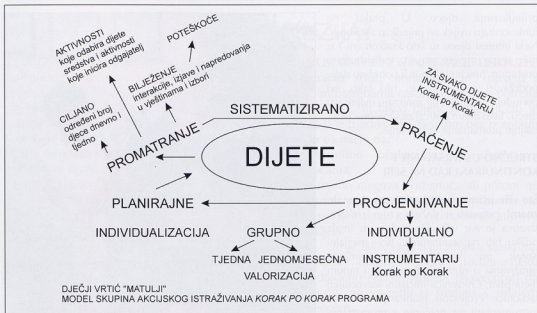
Radim sa mješovitom skupinom od 27 djece u 5,5 satnom programu u Dječjem vrtiću *Matulji*. U skupini je jedan odgajatelj. Uključeni smo u akcijsko istraživanje programa *Korak po korak*, kao model grupa.

Izgled prostora

Koristimo zajednički hodnik sa susjednom skupinom. Uređen je tako da potiče druženje i suradnju djece i odgajatelja. Tamo smo smjestili smo istraživački centar i centar za dramske aktivnosti. U

kupaonici je centar za pijesak i vodu. U sobi su: centar za likovne aktivnosti, manipulativni centar, centar za početno čitanje i pisanje, pričaoica, obiteljski centar, centar gradnje. Naš prostor se prilagođava interesima djece, mijenjaju ga sama djeca ili u dogovoru s odraslima. Svi materijali su djeci dostupni, primjereni. Izrađujemo didaktička sredstva, igračke i od pedagoški neoblikovanog materijala, sami i sa roditeljima.

STVARANJE POTICAJNE ATMOSFERE U GRUPI ZA DJECU I RODITELJE

To podrazumijeva brigu za napredovanje svakog djeteta, razvoj suradniĀkih odnosa na relaciji dijete-odgajatelj-obitelj. Pokazujući poštovanje i uvaŹavanje u svakodnevnim situacijama svakom djetetu, djelujem primjerom. Kada je dijete prihvaćeno i cijenjeno spremno je za razvijanje vlastitih interesa i stilova uĉenja. IstraŹujem naĉine individualnog pristupa djetetu, da bih zadovoljila princip individualizacije. Aktivnim uĉenjem postiŹu se najbolji rezultati. VaŹno je nauĉiti djecu na meĉusobno uvaŹavanje u odnosu na stil uĉenja, ponašanje i dob. Na primjer, dijete od tri godine razliĀito se koristi materijalom od starijeg djeteta. Ponekad djeca reaguju rijeĀima "on je zloĀest". Objašnjavam da se tako trogodišnjak igra. Djeca to shvaćaju i primjenjuju. S roditeljima mogu svakodnevno individualno kontaktirati. Osim toga, u centru za roditelje stavljam tjedne obavijesti o planiranim aktivnostima. U poĉetku su zaboravljali proĉitati. Vremenom su se navike promijenile. Imaju mogućnost slobodnog ulaska i boravka u sobi, uz prethodni dogovor. Gotovo sva djeca su nauĉila imena većine roditelja. Obraćaju im se imenom, postavljaju pitanja i zahtjevu: *Proĉitaj mi ovu slikovnicu, idemo skuhati ruĀak, slaŹimo puzzle*. Dobro je i roditelje povezati, dati im prilike za druŹenje. Tako se i meĉu njima stvaraju poznanstva i prijateljstva. Njeguemo praksu da sva djeca naše grupe prelaze u isti razred. PostiĀi da skupina djeluje kao zajednica je zahtjevan proces. Veliko mi je zadovoljstvo osjećati se kao da im u sobi ne trebam,

istovremeno vidjeti da svatko nešto samostalno radi. Stvarati dobru atmosferu znaĉi uĉiti djecu odgovornosti, donošenju odluka, razumijevanju razliĀitosti, zajedniĀki stvarati i procjenjivati pravila skupine.

PROMATRANJE, PRACĀENJE, OCJENJIVANJE, PLANIRANJE

Ne postoji model primjenjiv za svakog odgajatelja. IstraŹujući svoju praksu iskušavala sam razne naĉine biljeŹenja informacija dobivenih promatranjem. Dnevno sam kratke informacije pisala na razne male papiriće. Događalo se da ih izgubim. OdluĀila sam se za biljeŹnicu. BiljeŹim zanimljivosti dobivene promatranjem, izjave djece i njihove interakcije. MeĀutim, nemoguće je sve evidentirati. Došla sam do zakljuĀka da praćenje treba biti ciljano, sistematizirano. Vještinu objektivnog promatranja treba prestano uĉiti, usavršavati. Sada koristim Instrumentarij za promatranje i praćenje "Korak po korak". Materijal je opseŹan i zahtjeva puno vremena i truda. Sakupiti mnoštvo informacija, predoĉiti si sliku djeteta. Primijetila sam da za pojedinu djecu ne znam što zapisati. Nisam primijetila odreĀenu razvojnu kategoriju. Nije bilo dovoljno odreĀenih individualnih aktivnosti da bi procjena bila objektivna. Sve takve situacije sam posebno evidentirala i time dobila osnovu za novi tromjeseĀni plan. U takvom planu je zadovoljen princip individualizacije. Za svako dijete su evidentirane razvojne potrebe nakon promatranja, praćenja i procjenjivanja prema Instrumentariju. Projektno planiram aktivnosti prema interesima i

prijedlozima djece. U praksi ne funkcioniraju uvijek svi prijedlozi aktivnosti. Neki interesi djece su vrlo kratkotrajni i iz njih se ne razvije projekt. Individualnim pristupom procjenjujem je li potrebno dalje podržavati interes djece. Isto tako, svi ponudeni materijali ne zanimaju uvijek svu djecu. Tako imam poticaj za samoprocjenu, daljnje promatranje i planiranje.

STRUČNO USAVRŠAVANJE I KONTINUIRANI RAD NA SEBI

Što više učim sve više otkrivam da malo znam!, potpuno se slažem s tom izrekom. Izazova je sve više. Do sada sam imala priliku biti na seminarima: Bol- inicijalni Korak po korak; Plitvice-Primjena istraživanja u obrazovanju djece u ranom djetinjstvu; Crikvenica-Inicijalni kao nositelj radionice Projektno planiranje; Matulji-Instrumentarij za praćenje i promatranje djece od tri do šest godina. Dvije godine pratim radionice -Obiteljska psihoterapija-Dr Z. Bastašić i Dr. Lj. Bastajić. Suradivati s ostalim odgajateljima, biti dio tima je osobina refleksivnog odgajatelja. Naš tim čine kolegice uključene u program Korak po korak i stručni tim vrtića. Jednom mjesečno se nalazimo, svaki puta u drugoj kući. Naša druženja su radionice, što znači da kroz različite vježbe raspravljamo o zanimljivim temama. Ove godine su teme -projektno planiranje te promatranje i praćenje. Uključene smo i u dvomjesečne radionice na razini Županije.

Odgajatelji u akcijskom istraživanju imaju češće priliku razmjeniti iskustva s mentorima iz Županije te Ministarstva.

Esmina Skopljak

DRVO

Ja imam kod bake drvo koje je drvo tako veliko i na kojem rastu kupine i maline. **Ana**
Ja imam drvo crne boje, jer su tak napravili drvo "drvačaci". To su ti oni koji sadiju drva. Oni napraviju jedne sitne mrvice, onda skopaš grabu, nutra posipaš te mrvice i onda 8 dana pričekas i onda i zraste drvo s listićima, listići su zeleni. Onda na tom drvetu rasteju jabuke crvene s kličkima crnima. Drvo more biti crno, crveno i žuto, nisu se dreve iste. **Filip**
Drvo imam na vrtu slivom. Imam i zrezano drvo. **Mihael**
Dok rasteju jabuke i kruškice. Ja imam drva doma zmešana. Ima malo drveća onda se tak njihaju i zmešaju. **Doris**
Ja imam doma u svojem vrtu veliko drvo i rasteju trešnje. **Marija**
Imam jedno drvo i četiri drva. To su velike drve kaj se ftičeki ženili. **Gracija**

MORE

Znaš da se u moru može roniti? Gledati što unutra ima. To ti ronionci rade. Kaj možemo raditi u moru, to ne znam, ali znam da se može raditi u moru. Možeš vidjeti ribice! **Kitove!** **Edo**
I hobotnice postoje u pravome moru. **Filip**
Moreju biti i kitovi. U našem moru nema kitova, ali ne znam gdje ih ima. **Doris**
I rakovi ti postoje. **Edo**
Moj tata je mojemu Dineku primil velikoga raka, a ja sam imala male rakiće. **Doris**
ŠTO JE LJUBAV?
Antonio je ljubav. **Sven**
Da te volim. **Edo**
Tko se tuče taj se voli, takva ljubav ne postoji. **Edo**
Kad nas netko voli i kad pjevamo. **Gracija**
Kad od ljubavi glava zaboli. **Doris**
DV Žibeki, Čakovec, mješovita grupa